

צדו"ס פרו"ם

עובדים סוציאליים לשלום ורווחה, ת.ד. 6001 ירושלים 91060. טל. 02-6234512, פקס. 02-6234492
 Social Workers for Peace and Social Welfare, P.O.B 6001 Jerusalem 91060. Tel: 02-6234512, Fax: 02-6234492

אוקטובר 2008 סתיו תשס"ט www.ossim-shalom.org.il המייסד: נתן לבון עורכת: רונית בר שלום

עיתון לענייני רווחה ודו קיום

עוד יהיה חילים ולחן: אריק איינשטיין

הנה בא הקיץ וכולם בים, מתמכרים, מתפנקים, על החול החם. אחד חושב על בית, אחד על עבודה, הלואי ולכולם תהיה שנה יפה.

עוד יהיה, עוד יהיה, עוד יהיה, עוד יהיה, עוד יהיה, עוד יהיה.

הנה בא החורף, רוב הזמן גשום, קר בבית ולא רוצים לקום. אחד חושב על ילד, אחד על אהבה, הלואי ולכולם תהיה שנה יפה.

עוד יהיה...

הנה אייבי נתן, על האניה, הוא מפליג, לתוך החשכה, יא חביבי אייבי, בהצלחה לך, יש עמוק בלב תפילה אחת גדולה.

קוראים יקרים,

אחת ל-4 שנים מתקיים כנס העובדים הסוציאליים הבין לאומי. בחודש אוגוסט האחרון הוא נערך, הפעם בברזיל. עו"סים שלום עמלה רבות בכדי לשלוח נציגות ועבודות להצגה בכנס. שתי עבודות של חברות הארגון התקבלו לכנס, ולמרבה ההפתעה הן היו העבודות היחידות מישראל שהוצגו בכנס ושייצגו את קהילת העו"סים בארץ.
אביבה פלאי, אשר ייצגה את הארגון יחד עם היו"ר **יהודית רקנטי** שבה ארצה לפני ימים ספורים וסיפרה על הרצאותיהן שזכו לאהדה רבה:
 "...בכנס בברזיל השתתפו נציגים מ-45 מדינות, בסה"כ 2700 עו"סים. השתתפותנו של יהודית ושלי בכנס והשתתפותו של אלי בן-גרא כנציג האיגוד וההסתדרות בדיונים של המוסדות הבינלאומיים של ארגוני העו"סים, היוו את סה"כ הייצוג והנוכחות הישראלית. אנחנו היוונו את אחת המשלחות הקטנות ביותר.

1 כך הגיעה עד לקצה היבשת, לחצי השני של הכדור, בדרא"מ, הבשורה. בזכות השתתפותנו התודעו אלפי עובדים סוציאליים בכל העולם לפרויקטים החשובים המתבצעים בישראל בתחום העבודה הסוציאלית, ונוכחו באתגר המקצועי הגדול העומד בפני העו"ס הישראלי.

בכל אחד מהאולמות של הרצאותינו נכחו למעלה מ-100 איש, רבים ישבו על הרצפה מחוסר מקום, ואנשים נוספים התלוננו בפני שלא ניתן להם להיכנס בשל הצפיפות. קיבלתי לאחר ההרצאה תגובות רבות של הערכה מהקהל. ההרצאה שלי שנערכה באנגלית זכתה לתרגום מיידי לפורטוגזית וזכתה לתשואות (במרבת האולמות לא היה כל תרגום).

בהרצאה ציינתי שאני מייצגת ארגון שחרט על דגלו רווחה ושלום בין יהודים וערבים, ישראלים ופלסטינאים, והרציתי על פרויקט עו"סים שלום בירושלים עם הסטודנטים משתי האוניברסיטאות- העברית בירושלים ואל-קודס. דיברתי על עקרונות הפרויקט, המבנה שלו, התהליכים המקבילים (סטודנטים וצוות היגוי), ומסקנות ראשונות לאחר 5 שנות פרויקט.

מיד אחרי הרצאת פרופ' סוזן מאפ מארה"ב, על "התמודדות של ילדים פלסטינאים עם טראומה מתמשכת של מלחמה וטרור", היא פתחה את דבריה כממשיכה של הרצאתי-גם אנחנו כמובן עוסקים בסיוע לשלום... תוך כדי הרצאתה ראיתי שהחליטה "און ליין" לוותר על הצגת תמונות מלחמה והתמקדה בהצגת המחקר שלה בתחום תרפיה במוסיקה עם ילדים בבית-לחם... באולם שיהודית הרצתה בו ראיתי כי האנשים מאד סקרנים לדבריה של יהודית וחשוב להם מאד לשמוע אותה."

וכך הגיעה עד לקצה היבשת, לחצי השני של הכדור, בדרא"מ, בשורת עו"סים שלום: עבודה סוציאלית, שלום ורווחה, הולכים בכפיפה יחדיו. **בזכות השתתפותנו שהתאפשרה בסופו של דבר בסיוע משרד החוץ, התודעו אלפי עובדים סוציאליים בכל העולם לפרויקטים החשובים המתבצעים בישראל בתחום העבודה הסוציאלית, ונוכחו באתגר המקצועי הגדול העומד בפני העו"ס הישראלי.**

ולסיום, בימים אלו אנו שוקדים על שיפור פני העיתון שלנו. כחלק מהמאמצים גליון זה מופק שלא בשחור-לבן. אנו נשמח לשמוע מכם כיצד תרצו לראות את העיתון, אלו מאמרים ותכנים תרצו לקרוא בו, ומה יהפוך את הקריאה בו לנעימה ומועילה יותר עבורכם. אנא, קראו בו, וכתבו לנו מה דעתכם ל-ossim-shalom@bezeqint.net
 שתהיה לכולנו שנה טובה, שנה של שיפור משמעותי לאזרחי ישראל בכל תחומי החיים, שנה של שלום ורווחה.

קריאה נעימה,
 חברי מערכת העיתון

**רשמי מסע
מהכנס העולמי
של העובדים
הסוציאליים,
אוגוסט 2008,
ברזיל, בנושא
"האתגרים
שבהבטחת
זכויות בחברה
גלובאלית לא
שוויונית"**

מאת: אלי בן גרא, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ויו"ר הנהלת קרן שביתה בהסתדרות החדשה. איגוד העובדים הסוציאליים

במסורת הפדרציה הבינלאומית של העובדים הסוציאליים (IFSW) מזה יובל שנים, מתקיים אחת למס' שנים כנס עולמי באחת מיבשות התבל. בישראל ארחנו שני כנסים עולמיים של ה-IFSW: בתל אביב ב-1978, ובירושלים ב-1998.

הכנס בברזיל התקיים בעיר הציורית סאלבאדור, בירת מדינת באהיה, השוכנת על חוף האוקיינוס האטלנטי. בכנס נכחו אלפי עובדים סוציאליים מרחבי ברזיל ומארחות אחרות, מתוכם שלושה מישראל: יהודית רקנטי ואביבה פלאי מ-עו"סים שלום, ואנוכי, אשר נשלחתי לייצג את האיגוד הישראלי באסיפת הנציגים של ה-IFSW. טקס הפתיחה היה מרשים: פולקלור צבעוני לצד נאומים וברכות של שר הרווחה הברזילאי, נשיא ה-IFSW, מושל מדינת באהיה, יו"ר העו"סים של ברזיל, ועוד. הכנס כלל פאנלים של מרצים ממדינות שונות, סדנאות, שולחנות עגולים של קבוצות עניין, הצגת מחקרים ופרוייקטים, תערוכה של פוסטרים לתיאור פרויקטים בעבודה סוציאלית, וסיורים בשדה, במקומות עבודה של עו"סים בסאלבאדור. קושי מסוים היה לכל המשתתפים שאינם שולטים בפורטוגזית, כי תרגום סימולטאני לאנגלית היה רק במליאות. למזלנו, בקבוצות הדיון נמצאו מתנדבים שתרגמו מפורטוגזית לאנגלית ולהיפך.

יהודית רקנטי הייתה "בת הבית", שליטתה בשפה הפורטוגזית הפכה אותה "לאחת משלנו" בעיני הברזילאים. הרצאתה על פעילות עו"סים שלום בישראל משכה מאזינים רבים ועוררה עניין רב. המאזינים היו סקרנים לשמוע ושאלו שאלות רבות אשר גלשו לכל הנעשה בישראל בעבודה סוציאלית בכלל, ובחוק העובדים הסוציאליים בפרט. לאחר ההפסקה ניגשו ליהודית מאזינים רבים והמשיכו להתעניין בנעשה ע"י עו"סים שלום בישראל. יהודית השיבה בבקיאות, דבריה קלחו בפורטוגזית (במבטא הונגרי) כמו דג במי האמזונס.

מנסיוני בכנסים בינלאומיים של עו"סים, הסכסוך הישראלי-פלשתיני מהווה מוקד משיכה, וכך גם הפעם: המושב בו שובצה הרצאתה של **אביבה פלאי** משך מאזינים רבים, והאולם היה מלא עד אפס מקום. הרצאתה שובצה לצד מרצה אמריקאית אשר דווחה על מחקר בגדה המערבית בקרב ילדים פלשתינאים שחוו טראומות מחיילי צה"ל. מכאן שהרצאתה, על הפרוייקט שיזמו ומקיימים "עו"סים שלום" הייתה במקום ובזמן הנכון, ותרמה תרומה חשובה לשיפור התדמית של העו"סים בישראל. הרצאתה סיפרה על פרויקט נדיר של שיתוף פעולה בין ביה"ס לע"ס באוני' העברית לבין זה שבאוני' אל-קודס, והציגה תמונה נפלאה של נסיון לעודד הדברות ולבנות דו קיום. הרצאתה עוררה עניין רב בקרב המאזינים, ובאופן יוצא דופן מנסיוני בכנסים בינ"ל-עברת בקשב רב וללא פרובוקציות מהקהל. הרצאותיהן של יהודית ואביבה העבירו בהצלחה גדולה את חזון עו"סים שלום למשתתפי הכנס בברזיל.

שנה מאחורינו ושנה לפנינו מאת: יהודית רקנטי*

הכנס הארצי שלנו על "זהות" מאחורינו והקיץ קרב לסימו. אני, מצידי שמחה שניתנה לי הזדמנות להציג עבודה על "עו"סים שלום", עבודה שהגשתי לכנס הפדרציה הבינלאומית של העובדים הסוציאליים, המתקיים השנה בברזיל.

כנס חשוב זה, התקיים גם פעמיים בירושלים, לאחר לא מעט שכנוע להביא עמיתים מהעולם לישראל.

השתתפותנו בכנס חשובה במיוחד, לא רק בגלל העלאת הקשר שבין עקרונות מקצוע העבודה הסוציאלית לעשייה פוליטית, תחום שמעט נוגעים בו, אלא גם בשל היותנו המרצות היחידות מישראל.

לעיתון מצורף דו"ח הפעילות השנתי של "עו"סים שלום". על ייזום הפעילויות ועל ארגונם במהלך השנה עבדה בעיקר קבוצה קבועה. חשוב וחיוני שיצטרפו חברים חדשים לקבוצה, גם אם מדובר על ארגון והשתתפות בפעילות אחת מסוימת בלבד. בעיקר חשוב בעיני, שאנשים נוספים יציעו פעילויות וייקחו עליהן אחריות! הרעיונות לשנה הבאה הם רבים ומגוונים:

המשך מפגשים בין עו"סים יהודים וערבים באמצעות סיורים, קידום אתר האינטרנט, פרויקטים עם עמיתים פלסטינים, השתתפות בפורומים שונים והגשת פרויקטים לקרנות. מימוש רעיונות אלה ועוד רבים אחרים תתאפשר רק אם יהיו חברים שירצו לעשות זאת! אני רוצה להדגיש שכעו"סים וכאזרחים חייבים אנו **בעשייה** כדי לממש את המטרות והעקרונות של "עו"סים שלום".

תודתי לקבוצה הפעילה ובמיוחד לארנה ולרואן, על העבודה היומיומית המסורה.

ומספר מילים עקרוניות לגבי קובעי המדיניות והמנהיגים שאולי נבחר בהם בקרוב:

אפשר לקבל שגיאות וטעויות ולהאמין שאנשים יכולים להשתנות, אך אם במהלך השנים אותם האנשים חוזרים על אותן השגיאות ואין תהליך של שינוי, טיפשות גדולה לבחור בהם שוב. עדיף לתת הזדמנות לאחרים, גם אם מדובר על לקיחת סיכון.

שנה טובה, מתוקה וטובה יותר לכולנו.

*הכותבת היא יו"ר שותף

סטודנטים ממכללת ספיר ומהגדה בסוף שבוע משותף מאת: מתן הופמן, מכללת ספיר

הארוע: מפגש סטודנטים לעבודה סוציאלית ממכללת ספיר ומהגדה לסוף"ש. המטרה: יצירת במה למפגש ראשון מסוגו לרובנו. רוב אזרחי ישראל והרשות הפלסטינית מעולם לא פגשו את הצד השני ובוודאי שלא בילו יחדיו סוף"ש שלם.

הסוף"ש נערך בירושלים תחת גגו של ארגון "פורום המשפחות השכולות הישראלי-פלסטיני למען שלום, פיוס וסובלנות", שחבריו, אשר איבדו את היקר מכל, הבינו כי הפתרון אינו באלימות אלא בדרכי שלום. חלק ממטרות הארגון הן יצירת הידברות והבנה שאנשים בעלי דת, גזע ולאום שונים, חשים את אותו אובדן.

קשה לתאר עד כמה מורכב המפגש: כל צד מגיע עם צרור רגשות; כעס, פחד, כאב ואף שנאה. כשמוכנים לקבל את העובדה שגם הצד השני חש כאב, או אז ניתן להיפגש ולשוחח באמת. הבנת כאב האחר מאפשרת להיווכח בכך שכל רצונו הוא לחיות בשקט ובשלום בדיוק כמוך.

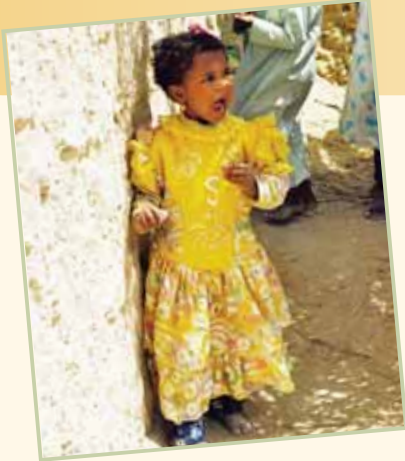
רובנו חי בתחושה שבצד השני אין עם מי לדבר, ושהוא שופע בקיצוניים הרוצים ברעתנו, אלא שלשני הצדדים סיבות לשנוא ולפחד מן האחר. ההיסטוריה המשותפת רוויה באלימות, שנאה, ועוול הדדי מתמשך. קשה להתעלות מעל רגשות אלו, קל יותר לשנוא, קשה יותר לאהוב ולקבל.

◀ המשך בעמ' 5

"בדואית" - סיפורה של העו"סית אמל אלסאנע אלחג'ו' הוא סיפורה של חברה שלמה

הביא לפרסום: אורי רמון

"בהיותי בת 17 הקמתי את עמותת הנשים הבדואיות הראשונה בארץ, במטרה לשפר את מעמדן של הנשים הערביות-בדואיות. האישה הבדואית איבדה את מעמדה הקודם כשותפה מלאה בכלכלת המשפחה, כמעבדת אדמה ורואה צאן. עם הקמת המדינה, היא אבדה את מקורות הפרנסה שלה (האדמה ועדר הצאן) ומצאה את עצמה כלואה בין ארבע קירות, בעולם המודרני שנכפה עליה."

אני מגיעה מלקייה, אחת משבע העיירות הבדואיות בנגב שזכו למעמד של ישובים מוכרים, על ידי מדינת ישראל במשך 30 השנים האחרונות. הקהילה הבדואית בנגב מונה כיום כ-130,000 נפש. מחציתם מתגוררים בעיירות אלה, והשאר ב-45 כפרים לא מוכרים.

עד הקמת מדינת ישראל, הערבים הבדואיים בנגב (כ-90,000) היו נוודים למחצה. אחרי קום המדינה ב-1948, רוב הבדואים (כ-80,000) גורשו מאדמותיהם לארצות הערביות השכנות, לרצועת עזה ולגדה המערבית. ב-1952, השבט שלי, שמנה כ-500 משפחות, הועבר לאזור תל ערד, לשטח מדברי ללא מקורות מים או אדמה פורייה וללא מקורות פרנסה. החיים היו אז קשים מאד.

נולדתי במחנה פליטים בתל ערד, קרוב לים המלח. בהיותי בת שלוש, אחרי מאבקים מתמשכים, המדינה אפשרה לשבט לשוב לאדמותיו בכפר לקייה.

הייתי בת חמישית למשפחה מסורתית. אבי היה פועל חקלאי ביישוב יהודי במרכז הארץ. בכפר שלנו, כמו בכל הכפרים הבדואיים, לא היו פעוטונים או גנים, ומגיל חמש אחיותיי ואני עזרנו לפרנס את המשפחה, כרועות את הצאן. כאשר התחלתי ללכת לבית הספר היסודי, קמתי בשש בבוקר לרעות את הצאן לפני הליכתו לבית הספר, והמשכתי עם שובי הביתה. בכדי להגיע אליו הלכתי שלושה קילומטר ברגל. בית הספר היה ממוקם בפחון, ללא חשמל או מים, וללא ספרים או עזרי לימוד בסיסיים. בחורף לעתים לא יכולתי להחזיק עט מרוב קור, ובקיץ, "התבשלתי" בחום. במשך כל ילדותי, אני, כמו שאר הילדים הבדואים, סבלתי מתנאים קשים. בחורף, בוץ ושיטפונות מנעו מאתנו לעתים רבות להגיע לבית הספר, כי לא היה כביש גישה לכפר. כמו כן, לא הייתה מרפאה בכפר, וכאשר נזקקנו לטיפול רפואי, נאלצנו ללכת מרחק רב תוך סבל מתמיד.

ב-1986, בהיותי בכיתה ו', הממשלה החליטה

לסגור את חטיבת הביניים בכפרנו וחייבה אותנו ללמוד בכפר אחר. כתוצאה מכך, מרבית חברי עזבו את בית הספר בגיל 12-13. הגענו לבית הספר באוטובוסים רעועים, ללא פיקוח משרד החינוך; כתוצאה מכך, היו תמיד בעיות בדרך, כולל מעורבות עם העולם מחוץ לבית הספר. כל זאת, על אף חוקי המדינה שאסרו על הסעת ילדים לבתי ספר מרוחקים, וחייבו הקמת בתי ספר הקרובים למקום המגורים.

או אז החלטתי לפעול למען מימוש זכויותינו, והתחלתי בארגון כיתות לימוד ללימודי קרוא וכתוב לנשות השבט וארגון פעילויות לנערות צעירות ממני, כמו סיוע בהכנת שעורים, העשרה והפעלת מחנות קיץ לילדים, זאת מאחר ולא הייתה שום מסגרת חינוכית, למעט בית הספר, שסיפק השכלה בסיסית בלבד.

מאבקי עם משרד החינוך החל כאשר תוכנית הלימודים שלנו נקבעה על ידי המשרד, ללא התייחסות לתרבות או להיסטוריה שלנו, כמיעוט לאומי ואתני. בשל מאבקים אלו גורשתי מבית הספר, ואפשרו את שובי רק אחרי משא ומתן ממושך.

בגיל 17 הקמתי את **עמותת הנשים הבדואיות הראשונה בארץ**, במטרה לשפר את מעמדן של הנשים הערביות בדואיות. האישה הבדואית אבדה את מעמדה הקודם כשותפה מלאה בכלכלת המשפחה, כמעבדת אדמה ורואה צאן. עם הקמת המדינה, היא אבדה את מקורות הפרנסה שלה (האדמה ועדר הצאן) ומצאה את עצמה כלואה בין ארבע קירות, בעולם המודרני שכפו עליה.

היום, עמותת **"נשות לקייה"** מספקת פרנסה ל-180 נשים, בכפר ובסביבותיו.

ב-2002 נרשמתי לאוניברסיטת בן גוריון בנגב, כאחת משתי הנשים הבדואיות הראשונות והיחידות שלמדו שם. האוניברסיטה דחתה את בקשתי ללמוד עבודה סוציאלית, בהיותי מתחת לגיל 21. אחרי שהעברתי את בקשתי עד לשר החינוך קיבלו אותי ללימודים. באוניברסיטה, בה שפת ההוראה היא עברית התקשיתי. מעונות הסטודנטים באוניברסיטה נועדו לסטודנטים שבאו ממקומות מרוחקים. בגלל התנאים בכפר שלי, ביקשתי לקבל חדר, תוך הסבר שאני אחת מ-13 אחים ואחיות, שאין לנו חשמל, מים או תחבורה ציבורית ושכולנו גרים בשני חדרים. האוניברסיטה לא הסכימה להקצות לי חדר על אף מצבי הקשה. אימתי להקים אוהל בדואי בקמפוס בכדי לנצל את החשמל ותנאים אחרים שחסרים בביתי, ולהזמין את התקשורת לכסות את האירוע, ולבסוף, קיבלתי חדר.

באותה השנה, נבחרתי לייצג את ועד הסטודנטים הערביים, שהיוו כ-10% מכלל הסטודנטים.

האוניברסיטה סירבה להכיר בוועד שלנו, ודרשה לפרקו, בטענה שאין מקום לשתי ועדות סטודנטים, ושהוועד הקיים מייצג את כולם. בפועל הוועד לא ייצג את הצרכים של הסטודנטים הערבים. נאבקנו גם להכרה בחגים שלנו, אך לא הצלחנו בכך.

באותה השנה עמדתי בראש **פרויקט יוזמות קהילתיות**, באמצעותו יזמתי 22 פרויקטים שונים בכפרים הבדואיים. מטרת הפרויקט הייתה לסייע לילדים הבדואיים ולארגן מסגרות חינוך א-פורמאליות עבורם. עודדתי את התושבים להיאבק על זכויותיהם, ארגנתי הפגנות נגד הריסת בתים ועקירת עצי הזית, מדיניות שהממשלה ממשיכה בה עד היום, תוך טענה שהמבנים נבנו ללא רישוי על אדמות הממשלה בה אסורים בנייה ונטיעת עצים.

על אף קשיים אלה, סיימתי את התואר הראשון בעבודה סוציאלית בהצטיינות, וקבלתי מלגת לימודים לאוניברסיטת "Mc Gill" במונטריאול, קנדה, כמשתתפת ב- **"פרויקט זכויות אדם ובניית שלום באמצעות עבודה סוציאלית"**.

עם שובי לארץ, עבדתי כרכזת זכויות הבדואים בנגב, והתמקדתי במדיניות הממשלה שלא הכירה בזכויות נשים בדואיות חד-הוריות, שלכן לא זכו לזכויות שוות לנשים יהודיות. כמו כן, עמדתי בראש מאבק לחייב רשויות ושירותים להדפיס טפסים בערבית בנוסף לעברית, היות והנשים הבדואיות לא יודעות עברית ולכן מתקשות לממש את זכויותיהן.

באותה תקופה ריכזתי את מטה המאבק של בדואי הנגב לזכויותיהם. המאבק שלנו התמקד בעיקר בחינוך, תוך מטרה לחשוף את האפליה הקיימת, בה אין אפילו בית ספר תיכון אחד ל-72,000 תושבים, ולכמעט 9,900 ילדים בגילאי 3-4 אין מסגרת חינוכית, למרות חוק חינוך חובה.

מאבקנו התמקד בחיוב מקבלי ההחלטות להקצות משאבים לחינוך הבדואי ולאפשר לנו את הזכות לנהל את המערכת שלנו בעצמנו. אנו דורשים להתקבל כשותפים בתכנון תוכנית הלימודים כך שתתאים למסורת ולהיסטוריה שלנו, במקום המדיניות הקיימת המבטלת את התרבות, השפה והזהות שלנו.

פרוייקטים קהילתיים

הורים, ילדים ועו"סים: המשחקה החדשה להורים וילדים

מאת: עו"ס נירה בוהר*
ערבים ויהודים ביפו קוראת לכם!

"משחק משותף בין הורים וילדים הוא כלי תורם להתפתחות הילדים ולתקשורת חיובית במשפחה. הדבר רלוונטי במיוחד במשפחות קשות יום, אשר לעתים חסרות כלים מספקים להתמודדות חיובית בגידול הילדים."

רעיון הקמת המשחקה להורים וילדים והפעלתה, התקבל והתפתח בקרב כמה מפעילי תל אביב של עו"סים שלום לאחר שנודע לנו שנתרו משחקים רבים ללא שימוש במשרדי העמותה מאז סיום פרויקט המשחקה בירושלים. התנדבנו ארבע חברות (אנוכי- נירה, מרגרט סומך, נורית קרן וחני רבינוביץ), להפעיל משחקה במועדונית ביפו, המשרתת אוכלוסייה מעורבת, יהודית וערבית. את הקשר עם המועדונית יצר דר' ארנון לויתן, אשר מתנדב שם מזה זמן רב בהנחיית הורים. הנהלת המועדונית שמחה מאוד להצעתנו, בין השאר כיוון שלמרות הפעילות הרבה שם, חסרה פעילות חיובית משותפת של הורים וילדים. הם דאגו לפרסום, הקצו לנו חדר וארנונית לאחסנת המשחקים, והפעילות התקיימה אחת לשבוע אחה"צ, כששתיים מאיתנו מפעילות אותה אחת לשבועיים לסירוגין.

לנו, כעו"סים, מיותר לציין כי משחק משותף בין הורים וילדים הוא כלי תורם להתפתחות הילדים ולתקשורת חיובית במשפחה. הדבר רלוונטי במיוחד במשפחות קשות יום, אשר לעתים חסרות כלים מספקים להתמודדות חיובית בגידול הילדים.

לקראת תחילת הפעילות ערכנו פגישת היכרות עם ההורים בלבד, בה ניהלנו דיון על חשיבות המשחק בכלל ומשחק משותף "הורה-ילד" בפרט, והפעלנו את ההורים במשחקים מתוך המלאי הקיים. לפגישה זו הגיעו תשעה הורים ערבים ויהודים והאווירה הייתה חיובית ונעימה. סה"כ נערכו שישה מפגשים שבועיים ממאי ועד סוף שנת הלימודים, אליהם הגיעו שבע משפחות. לכל פגישה הגיעו 3-5 משפחות, בדרך

כלל הורה, בעיקר אמהות, עם שני ילדים או יותר. כל משפחה בחרה משחקים למשחק במקום, ואנחנו ליוונו, הסברנו, וגם השתתפנו.

למרות התקופה הקצרה בה הופעל הפרוייקט חשנו כי הפעילות תורמת למשפחות שהגיעו, ושכלל שנמשיך כך היא תתרום יותר. הפעילות מהווה זמן איכות לביולו "הורים-ילדים", שאולי חסר או מועט בחיי היומיום שלהם. אצל חלקם הבחנו בבעיות בקשר בין הילדים וההורים ובאמצעות משחק, הקשבה ו"רול מודלינג", יכולנו לעזור מעט ובמידת הצורך, להפנות את תשומת לב הצוות המטפל לדינמיקות שעלו. למשל, התערבנו בריב בין ילד ואמו באופו שהרגיע את הילד ושימש לאם דוגמא להתייחסות נכונה יותר. במקרה אחר הרגשנו שהאם "חוגגת" מדי רצף של ניצחונות ע"י לגלוג והשפלה של הילד. בזמן "הפסקת עישון" של האם, כשהבנים שיחקו בחדר, התייחסנו לכך בעדינות ועזרנו לאם לפתח התנהגות אחרת. אנחנו נהנינו והרגשנו סיפוק מהתנדבותנו.

בשיחת סיכום עם עו"ס המועדונית, בה קיבלנו משוב חיובי מאד, הובטח לנו לשנה הבאה חדר מעט גדול יותר וממוזג, וכן פרסום נרחב יותר. כמו כן, ננסה לברר יותר לעומק את הסיבות לדפוס ההשתתפות כדי להגיע לקהל רחב יותר.

ברצוננו להמשיך את הפרוייקט בשנה הקרובה.

ככדי להמשיך בפרוייקט נשמח להסתייע בכס:

* **אנו קוראות למתנדבים נוספים להצטרף אלינו, כדי שנוכל להמשיך במתכונת פעילות של אחת לשבוע, אחרת נצטרך לצמצם את הפעילות לאחת לשבועיים, רצף שנראה לנו בעייתי מאוד.**

* **מגוון המשחקים המתאימים לגילאים הרלוונטיים מצומצם מדי.**

נשמח לקבל משחקים משומשים במצב טוב לגילאי א-ה.

ליצירת קשר: 02-6234512.

* הכותבת היא יוזמת הפרוייקט

"דרכון לקהילה" - תוכנית קהילתית עם חזון

מאת: מיכלי גל-גוטמן, מוותיקות עו"סים שלום

בשנים האחרונות השקעתי את מרצי וידיעותיי בתוכנית קהילתית לשילוב וקידום אנשים עם פגיעה נפשית בתחום תוכניות הפנאי, בחסות **עמותת שק"ל** בירושלים, המפתחת שירותים לאנשים עם מגוון נכויות.

הנכות הנפשית היא נכות קשה ובלתי נראית. החברה רווית סטיגמות לגבי כל מה שקשור במחלה נפשית. בפברואר 2000 עבר בכנסת "**חוק שיקום נכי נפש בקהילה**" ביוזמת ח"כ תמר גוז'נסקי, ומאז חל שיפור משמעותי

בשירותים שהועמדו לסיוע לאוכלוסייה המתמודדת עם פגיעות נפשיות בחזית התעסוקה, הדיור, מיצוי הזכויות, ותרבות פנאי, אך עדיין הדרך רחוקה ממתן מענה לכל הקשיים והצרכים של האוכלוסייה שקופחה שנים רבות, בתחום השיקום והשילוב בקהילה.

כמי שחווה ומתמודדת עם נכות נפשית במשפחה הקרובה החלטתי להציע ולרכז תוכנית קהילתית עם חזון ועם אחריות אישית לתוצאות. "**דרכון לקהילה**" היא תוכנית שמכוונת לאוכלוסייה המתמודדת עם פגיעה נפשית, לבני משפחות ולידידים. התוכנית קיימת בירושלים

כמי שחווה ומתמודדת עם נכות נפשית במשפחה הקרובה החלטתי להציע ולרכז תוכנית קהילתית עם חזון ועם אחריות אישית לתוצאות

כתשע שנים וממומנת חלקית על ידי משרד הבריאות בקטגוריה של מועדון חברתי.

התוכנית מבוססת על עקרונות כגון אלו:

1. הבניית יחסי גומלין בין מקבלי השירותים והקהילה על בסיס סביבה ידידותית המאפשרת "אוזן קשבת" והתייחסות אישית לפונה.

למחלים, למשפחתו ולסביבתו (במידת האפשר).

3. יצירת קהילה של

מתמודדים-משתתפים

וידידים תומכים.

4. בניית שותפויות ויצירת דיאלוגים.

5. התקדמות - כל משתתף שמסוגל ומעוניין

להנחות מתקבל כמדריך בתוכנית.

6. אין לוותר על אף אדם גם אם מחלתו

קשה וכוחותיו דלים.

בתוכנית 10 **חוגי מוסיקה** (הרכב קלסי, שתי קבוצות רוק, 2 הרכבים בני שלושה נגנים כל אחד, לימוד פרטני של גיטרות, פסנתר, אורגן/אורגנית ושעורי פיתוח קול וכן האזנה למוסיקה וחוג דרבוקות), **חוגי ספורט**, קבוצת כדורגל (משולבת עם צעירים בעלי נכויות אחרות), פינג-פונג, באולינג, ספורט אלטרנטיבי: טכניקת אלכסנדר, יוגה וג'ודו, **חוגי לימוד**: מחשבים (הכרת המחשב ותגבור), עברית לעולים חדשים, אנגלית קבוצתית ופרטני, מחשבת ישראל.

המשך בעמ' 6

הכנס הארצי של עו"סים שלום בשיתוף עם המחלקה לעבודה סוציאלית של אוניברסיטת בן גוריון בנגב, בנושא 'זהות' - מזווית אישית

מאת: רחל אגמון

אנו בעידן הגלובליזציה, כולם לובשים ג'ינס, שותים קוקה קולה ואוכלים מקדונלד'ס.

במקביל וכמעט בהפוך למגמה זו עולה סוגיית הזהות האישית, משפחתית, חברתית ולאומית בכל העולם.

הבחירה לעסוק בכנס בנושא הזהות קולעת במיוחד ומתאימה לארגונו, המכיר בזהויות השונות המרכיבות אותו ונותן מקום לכל זהות, מכבד את האחר, מנסה להכירו ופועל בזיקה לנתונים אלה.

ומה היה?

אחר הצהריים, טרום קיץ, אבל כבר חם. בקמפוס אוניברסיטת בן גוריון, עסקים כרגיל. הכתובת הצמודה לפסלו של בן גוריון הניצב בלב הקמפוס שבורה ובלתי ניתנת לקריאה... אך חזונו ורוחו עמנו. למתבונן מהצד קשה היה לזהות מי זו הקבוצה שהתכנסה באודיטוריום, מבוגרים, צעירים, בהירים, כהים. אני ידעתי! - זו קבוצה של עובדים סוציאליים המתאפיינת בייחודיות ואכפתיות, קבוצה מסוקרנת, מאותגרת ונכונה לפעילות בתחומים היסודיים של עו"סים שלום, קבוצה המאמינה בהיכרות ובמפגשים, בעשייה ועבודה ככלים, דרכים וערוצים לקידום שלום ורוחה באזורנו.

המושג הראשון, שהיה לטעמי קצר מדי, 'זרק' אותנו מיידית לסוגיית הזהות: בדברי הברכה של נשיאת האוניברסיטה, יו"ר עו"סים שלום והדוברים האחרים אשר כולם התמקדו בהיבטים של זהות, מי היא? מה היא? האם אני קובע את זהותי או שמא האחר הוא זה אשר מסתכל עלי ובכך קובע את זהותי? ומה עושים עם כל זה כאשר קבוצות שונות חיות במתחם ריבוני גיאוגרפי נתון?

המשך הכנס התקיים במלון 'גודלן טוליפ'. בערב צפינו בהצגה 'בדואים', שהוצגה על ידי קבוצת סטודנטים לתיאטרון מאוניברסיטת ת"א, בבימויה של נולה צ'לטון, הצגה אשר עימתה אותנו באופן נוקב וישיר עם מציאות חייהם של הבדואים ובעיותיהם, 'קוד' הפעילות, התנהגותם והתנהלותם מנקודת מבטם של הבדואים. ההצגה מעוררת, מקוממת, מרתקת ומרשימה בעצם ההעזה לעסוק בנושא הכל כך טעון וקשה. למחרת התקיימו מספר סדנאות: חיים בצל איום מתמשך, זהות דתית ועשייה, סיפור המעשייה ככלי להעצמה ודיאלוג, וטיפול באמצעות צחוק. חלקו השני של היום הוקדש לסיורים בשטח: האחד לאזור דימונה, והשני הגדול והמרכזי ליישובים הבדואיים באזור ערד. החושים נדרכו ממה שראינו, שמענו, הרחנו, למדנו וחוונו.

המשך בעמ' 8

עו"סים שלום, רווחה ו... קולנוע!
מפגשים סינמטיים

סדרת סרטים והרצאות בסינמטק ירושלים

משפחה - אבא, אמא, וילד?

31.10.2008 - הסרט: "ג'ונו"

פתיחת הסדרה:

משפחה חדשה - מהפכה, האמנם?

עו"ד אירית רוזנבלום, מייסדת ומנכ"לית ארגון "משפחה חדשה"

28.11.2008 - הסרט: "המפתחות לבית"

חיי נישואין של הורים לילדים בעלי צרכים מיוחדים

דר' ארנון לויתן, עו"ס מומחה, פסיכותרפיסט,

ומוסמך להדרכה בפסיכותרפיה

26.12.2008 - הסרט: "משפוח'ה"

הורות אחרת

עו"ס רחלי בר אור, פסיכותרפיסטית

עו"ס גידי שביט, מטפל משפחתי ופסיכותרפיסט

המרכז להורות אחרת

30.1.2009 - הסרט: "תחיה ותהיה"

משפחה אתיופית-תהליכים בעקבות העליה

מר צביקה שטרנפלד, פסיכולוג, הנחיית קבוצות,

יעוץ משפחתי וזוגי

27.2.2009 - הסרט: "סימנים של כבוד"

סוגיות בהתערבות עם נשים מוכות מחברות קולקטיביות

פרופ' מוחמד חאג' יחיא, מרצה בכיה"ס לעבודה סוציאלית

ורווחה חברתית, האוניברסיטה העברית.

27.3.2009 - הסרט: "החוק על פי ג'ורג'יה"

משפחה אינססטואלית

דר' תמר כהן, מומחית בתחום גילוי עריות ופגיעות

מיניות בילדים

24.4.2009 - הסרט: "ילדים קטנים"

אמת ושקר ביחסים זוגיים

דר' חן נרדי, מטפל אישי וזוגי ומנחה קבוצות

15.5.2009 - הסרט: "חופשת קיץ"

מבט לקשיים במשפחה החרדית

דר' שלומית להמן, מנהלת המרכז למשפחה, יד שרה

26.6.2009 - הסרט: "כלוב הציפורים"

מפגש סיום: כל אחד והמשפחה שלו

סדרת סרטים והרצאות חדשה תחל בינואר בסינמטק שדרות

יוזם ומנחה הסדרה בהתנדבות - דר' ארנון לויתן, עו"ס

מומחה, פסיכותרפיסט, ומוסמך להדרכה בפסיכותרפיה.

הנושא: "הומור בראי הקולנוע"

סטודנטים ממכללת ספיר ומהגדה בסוף שבוע משותף - המשך מעמ' 2

במהלך הסופ"ש היה הרבה כעס: חשוב לתת לו מקום אך לא לתת לו לנהל את חיינו. לצד זה היו רגעים רבים בהם קשה היה להאמין כי המפגש הוא בין לאומים המצויים בסכסוך.

לא מצאנו פתרון לסכסוך, אך גילינו שיש עם מי לדבר. בכל יום נפגעים אנשים ובכל יום הלחימה גובה מחיר גבוה מדי. אנשים קיצוניים יש בשני הצדדים: המאבק לשלום הוא לא מאבק בין לאומים אלא מאבק בין אלו שרוצים בו לבין אלו שאינם.

מחמוד דרוויש, הקול הפרטי שהפך לקולו של העם הפלסטיני והאומה הערבית, שידע להפיח נחמה ותקווה, הלך לעולמו

מחמוד דרוויש, האדם הגאה, מהווה מקור השראה לחלומותיו של העם הפלסטיני. שירתו רבת הפנים והגוונים, שירת החירות הפלסטינית, עוסקת באהבת המולדת ובשלום באיזור.

מחמוד דרוויש, ענק המשוררים הפלסטינים המודרניים שילב בשירתו פיוט, רומנטיקה וגעגועים למולדת. אנו עובדים סוציאליים, יהודים וערבים, חברי "עו"סים שלום", מבינים את גודל האובדן של העם הפלסטיני והאומה הערבית ומשתתפים בצערם על האובדן הכבד.

محمود درويش، الذي صوته تحول الى صوت الشعب الفلسطيني والامة العربية،

وهو الذي عرف كيف يعطي بكلماته المأساة و الأمل، توفي هذا الأسبوع.

محمود درويش، الإنسان الفخور، الذي كان مصدر الإلهام لأحلام الشعب الفلسطيني.

أشعاره الكثيرة والمتنوعة، أشعار الحرية الفلسطينية، وشعره تميز بحب الوطن والسلام في المنطقة.

محمود درويش، عملاق الشعراء الفلسطينيين المعاصرين مزج في شعره، جمال الرومانسية والاشتياق للوطن.

نحن عمال اجتماعيين يهود وعرب، أعضاء "عوسيم شالوم"، نتفهم كبر الخسارة للشعب الفلسطيني والامة العربية ونشارككم أحزانكم على فقده العظيم.

"עו"סים שלום" חבכה את לכתו של אייבי נתן

הומניסט דגול, איש אמיץ ורודף שלום. אייבי נתן, פעל ללא לאות לקרב שלום בין יהודים וערבים בארץ ישראל ובאיזור ולמען הסובלים ממצוקה ברחבי העולם. בפעילותו רבת השנים בנחישות ובאומץ, גם במחיר אישי כבד, היה אייבי סמל לכל אוהבי השלום ואהבת האדם.

עו"סים יהודים וערבים, מרכינים ראשנו לזכרו.

"عوسيم شالوم" تبكي رحيل ايبي ناتن، الانساني

الكبير، رجل شجاع ويسعى للسلام.

ايبي ناتن، عمل بدون ملل لتقريب السلام بين اليهود

والعرب في اسرائيل والمنطقة ومن اجل المظلومين في

ارجاء المعمورة.

في فعالياته على مدار السنين باصرار وشجاعة حتى

في ثمن شخصي صعب، ايبي كان رمز لكل محبي السلام

ومحبة الانسان.

نحن، عمال اجتماعيين يهود وعرب نحني رؤوسنا لذكراه.

אלי, אלי מאת: ארנון לוי

בשנותיו האחרונות שהה אייבי נתן במוסד סיעודי בשכונה צפונית ושקטה של תל אביב. חברים וחברות פעלו רבות כדי לסדרו במוסד וכמו אנשים טובים ורבים כמותו, נלוו אותו סידור מוסדי בים של דמעות וכאב. לראות אדם כמותו, השרוי תמיד באווירה של יצירה, שינוי ותנופה, דווקא המרדני הפוך והלוחם, אל כיסא גלגלים, שפוף, גיזרתו החמימה והנערית קימעה, משתופפת אל תוך נוף החדר העגום, השולחנות, הרחצה והאכילה האיטית. מכל הסובבים אותו ביקש אייבי נפשו למות, הוא לא יכל ולא עמד בנטל של חיים סיעודיים בהם נתמך לחלוטין בידי אחרים ולא אלו אשר אהב. אייבי פעל לסעוד את האהבה והשלום שבאדם, חיי המוסד זרים וקשים היו לו, יש בהם אהבה ושלום, אך לא השלום שאייבי הכיר, שלום של יצירה ופריחה.

אשתי דליה ניגנה מדי ימי שישי אל אותם דיירים במחלקתו של אייבי, וביניהם יושב אייבי, צופה ובוהה בה, המנגנת, ספק מכיר הוזה או חולם על אותן מנגינות שאהב להשמיע בעיקר בימי השישי, מאותה ספינה הצופה בנו, עוברי אורח הנשענים אל מעקות הטיילת בתל אביב, צופים באותה ספינת שלום בלתי לגאלית, השואפת לשלום, גם הוא ספק לגאלי ספק לגלגני, ועוד עיטורים שניתנו לו, אייבי אהב את השירה שרעמה ממשדרי ספינתו אל חופי התיכון, אם אלו החיפושיות, שושנה דמארי או הגשש החיוור, כל שעסק במנגינה ובחיוך טוב לו, והינה דליה מנגנת ביום השישי והשיר המזומר בחלל חדרם של החלשים והדוויים הינו שירה של חנה סנש ז"ל, אלי אלי שלא ייגמר לעולם...משם, משדות ים עד הכלא וההוצאה הברוטלית להורג בידי הנאצים, אותה גיבורה האוהבת ושואפת להציל חיים שרה לאל שאנא רק יישאר, שאולי בזכותו תבוא האהבה. אייבי, שלא רצה להגמר לעולם, שכחנה סנש בשעתה טס אל מדינת אויב להביא ברכת שלום, גם מדינה זו נתרככה לעצם בואו, סלחה לו ושלחתו חזרה, שומע הוא ממקום מושבו הסיעודי את השיר המנוגן, תופס ביד גרומה ורועדת את ידה של דליה בנגינתה, ולפתע, משום מקום, ממלמלות שפתיו בצחחות את מעט המלים בשיר: "שלא ייגמר לעולם" לא החול ולא הים, ואחרי אייבי כזה נאמר אמן.

"דרכון לקהילה" - המשך מעמ' 4

סדנאות: תיאטרון ואומנות, חונכות עם בעלי חיים.

כמו כן מתקיימת קבוצה חברתית שנפגשת פעם בשבוע ומאזינה להרצאות בנושאים שונים (המרצים מדברים על נושאי התמחותם ומרצים בהתנדבות).

אחת לחודשיים מתקיים ערב זמר פתוח לכל מתמודד שמעוניין להגיע לבדו ו/או בשילוב בני משפחה וידידים. הערב מתקיים בהנחיית פסנתרנית מתנדבת, ובמקומות שונים בעיר, הניתנים לנו ללא תשלום. התוכנית מאופיינת גם בפרוייקט ייחודי שמטרתו לעודד אנשים להגיע לאירועי תרבות במחירים זולים ו/או בחינם. הפרוייקט שואף להוביל אנשים שאינם מורגלים ביציאה לבילוי, לצרוך תרבות ולהנות ממנה.

ייחודה של התוכנית מתבטא באלמנטים הבאים:

1. התאמות הן ברמה האישית והן ברמה הקהילתית.
2. מגוון ובחירה מתוך התוכנית עצמה תוך התייחסות לבקשות העולות מהאנשים בזמן אמת.
3. התכוונות לכל הרמות השונות ולכל המצבים הלא יציבים כשהמסר הוא שלכל אחד מגיעה התייחסות מקדמת גם אם הוא במשבר.
4. שותפויות עם כל מי שעובד בבריאות הנפש בירושלים במגמת קידום המתמודדים ומוכן לפעול לשם כך.
5. מסר של מחויבות שמתחיל ממני, עובר דרך המדריכים, ומועבר למשתתפים, וזאת על רקע "הקלות הבלתי נסבלת" של ביטולים ודחיות. **המשובים שקיבלנו מן היחידים ומהקהילה טובים ומפרגנים, לפיכך יש לי תחושה טובה שהחזון מיושם לפחות בחלקו.**

יחד עם זאת ברור שיש עוד עבודה רבה וטרם סיימתי/סיימנו את המשימה.

דו"ח פעילות שנתית

תאי סטודנטים באוניברסיטאות:

עד חודש יוני 2007 פעלה רכזת הסטודנטים אורית ניר במכללת תל חי. החל מחודש נובמבר 2007 רכזת הסטודנטים במכללה היא דורית הלפרן. במסגרת התפקיד היא פועלת לקידום רעיוני של "עו"סים שלום" בגיוס חברים לארגון, יצירת שיתופי פעולה עם תאי סטודנטים אחרים, גיבוש קבוצות עבודה ודיאלוג, השתתפות בהפנינג "חג החגים" של המכללה וכד'.

סיוורים:

● **סיוור מקצועי-חוויתי בצפון הארץ** - התקיים בחודש נובמבר 2007. הסיוור כלל טיול באיזור הגבול עם לבנון, מפגש עם בית קפה נייד לקשר עם בני נוער מנותק, ביקור במועדון תל"ם בשומרה לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים, וביקורים ומפגשים בכפר מעיליא עם מנהלות מח' רווחה מעיליא ופאסוטא, במעלות-תרשיחא עם ראש העיר ומנהלת מח' הרווחה וסגניתה. הסיוור התקיים ביוזמת יהודית רקנטי, נירה בוהר, חני רבינוביץ, דוד אידה, דר' ארנון לוי, לילי דוידוביץ ורחל אגמון.

● **סיוור ביפו בנושא "יפו- עבר, הווה, עתיד"** - התקיים בחודש מרץ 2008. הסיוור כלל ביקור בעמותת "אלרביטא" וסיוור רגלי ביפו. הסיוור התקיים ביוזמת דב ברנשטיין.

ביישובים הסמוכים: מנהיגות נשים יהודיות וערביות וסדנאות תיאטרון לבני נוער יהודים וערבים ככלי להתמודדות עם טראומה ומשברים. עד פרוץ מלחמת לבנון השנייה, התקיים קורס מנהיגות יהודי-ערבי לפעילים בעלי נכויות ביפע ורמת ישי בליווי לירון פלג-הדומי ובהנחה משותפת של שרה גייצהאלס עם עובד קהילתי מיפע.

● **סיום פרויקט מומחים ישראלים ופלסטינים לפיתוח מודל עבודה עם ילדים נפגעי טראומה** בשיתוף עם מרכז פרס ועם (GCMHP Gaza Community Mental Health Program) ובמימון ממשלת דנמרק. בחודש ספטמבר 2007 התקיים המפגש השלישי והאחרון) שני

● לאחר האסיפה הכללית שהתקיימה ב-4.2.2007, נפגשו חברי ההנהלה והפעילים למפגש אינטנסיבי לגיבוש ובניית תכנית עבודה, ובמהלך השנה התקיימו פעמיים בחודש ישיבות יו"רים ויו"ר ועדת הכספים, 5 ישיבות מזכירות ו-7 ישיבות הנהלה.

● ועדת הכנס הארצי התכנסה בתדירות של פעמיים בחודש. חברי הוועדה: אביבה פלאי, יהודית רקנטי, נאיל בוטו, דב ברנשטיין, נעמי שפר, דר' ארנון לוי, אורי פפיץ, מוחמד דיאב וצבי זלצמן (ועדת ביקורת).

אתר אינטרנט:

במהלך השנה נבנה האתר והוא מתעדכן מעת לעת.

www.ossim-shalom.org.il

פרוייקטים ופעילויות:

● **המשך פרויקט האוניברסיטאות- האוניברסיטה העברית ואוניברסיטת אל קודס.** אביבה פלאי ונאיל בוטו מייצגים את "עו"סים שלום" בפרוייקט ובמפגשי ועדת ההיגוי.

● **אגודה לקידום החינוך ביפו** - הנחיית הורים בערבי הורים והנחיה במפגשים אישיים ע"י דר' ארנון לוי.

● **תחילת פרויקט המשחקה ביפו** - ראה פירוט בעמ' 4.

● **המשך מפגשים עם לשכות רווחה ומוסדות שונים** - במשך השנה התקיימו

מפגשי היכרות בלשכות אבו בסמה, לשכה בירושלים המזרחית ובלשכה ביפו מטרם לגבש פעילויות ופרוייקטים משותפים. במפגשים השתתפו נעמי שפר, יהודית רקנטי, דר' ארנון לוי, ג'ולייט דביקי וארנה רומנוב. ● **המשך סדרת מפגשים בסינמטק ירושלים** - בחודש יוני 2007 הסתיימה סדרה, ובאוקטובר 2007 התחילה הסדרה "חולמים ומשני עולם". הסדרה כוללת סרט + הרצאה בסינמטק ירושלים. צוות ההיגוי של הסינמטק: נתן לבון, חדוה ונדנברוק ומיכה הרן.

● **פרוייקטים עם עובדים סוציאליים פלסטינים** - החל מחודש אוגוסט 2007 אנו מקיימים פגישות עם נציגי עמיתים עו"סים פלסטינים לחידוש הקשרים במטרה לגבש פעילות משותפת, ובחודשים ספטמבר ואוקטובר ערכנו מבצע איסוף ספרות מקצועית שהועברה אליהם על פי בקשתם. ביוזמת יהודית רקנטי ונעמי שפר.

● **סיום פרויקט הלשכות בצפון** - ביוני 2007 הפרוייקט התקיים בליווי לירון פלג-הדומי בהדרכת 4 סטודנטים ממכללת תל חי הפועלים ביישובים פאסוטא-מעיליא - ישובי מועצת מעלה יוסף. במסגרת הפרוייקט התקיימו שיתופי פעולה בין צמדי לשכות, מתנ"סים ותושבים המתגוררים

מפגשי פעילים:

● בירושלים התקיימו 3 מפגשים ובתל אביב 2 מפגשים.

השתתפות בפורומים, סדנאות וכנסים שונים:

● מרכז פרס לשלום, פורום ארגוני השלום הפלסטיני-ישראלי שבמסגרתו הוזמנו נאיל בוטו ויהודית רקנטי לכנס בטוסקנה. ● השתתפות נאיל בוטו בסדנאות תקשורת. ● כנס יפו 2007 ופורומים וכנסים נוספים. ● ייצוג הארגון במחאות שונות שאורגנו ע"י ארגונים שונים.

◀ המשך בעמ' 8

המפגשים הקודמים התקיימו בחודשים ינואר ובפברואר 2007. בין המנחים: רותי רגולנט-לוי ואלזבת בלאייס-גלקופף.

● **סיום פרויקט הכשרת עו"סים מהצפון להתמודדות עם ארועים טראומטיים בעקבות מלחמת לבנון השנייה** - התקיים בחודשים אפריל-יוני 2007. ייחודו במיקוד ההתייחסות לנושא הטראומה מן ההיבט הבין-תרבותי. הפרוייקט בהנחיית עפר זילברברג, דר' משה פרחי וג'מל דקדוקי. מרכזת הפרוייקט, טלי ויניצקי.

● **סיום סדנה בשיתוף עם עמותת "עיר עמים" בנושא היבטים כלכליים-חברתיים במזרח ירושלים.** התקיימה בחודשים אוקטובר 2007-ינואר 2008. הסדנה כללה סיוור שסקר את ההתפתחויות בירושלים בשנים 2000-2007 ו-5 מפגשים נוספים. מטרת הסדנה: חשיפה להיבטים חברתיים-כלכליים של ירושלים המזרחית ולמידה הדדית עם ומאנשי שטח ואנשי מקצוע הפעילים בנושאי חינוך, רווחה, נוער ובריאות בירושלים המזרחית, תהליך שיאפשר הזדמנויות לשיתופי פעולה ועשייה משותפת בין "עו"סים שלום" וגופי שטח בירושלים המזרחית. הסדנה התקיימה ביוזמת דב ברנשטיין.

דו"ח פעילות - המשך מעמ' 7

● הוצגו בפני 100 איש וזכו לתגובות נלהבות 2 עבודות על "עו"סים שלום" בכנס של הפדרציה הבינלאומית של העובדים הסוציאליים שהתקיים בברזיל, אוגוסט 2008.

הופעות בתקשורת:

נאיל בוטו ויהודית רקנטי מתראיינים מדי פעם בתכניות רדיו ואינטרנט.

מכתבים:

במהלך השנה נשלחו מכתבים שונים לראש הממשלה, לשרים ולח"כים בעניין שבידת המורים, ובעניין אלימות כלפי עו"סים במקום עבודתם. כן נשלחו מכתבים וגילויי דעת להנהגה ישראלית והפלסטינית ולתקשורת בקריאה להפסקת מעגל האלימות באזורנו.

עיתון "עו"סים שלום":

הופקו 3 גליונות במהלך השנה.

תודה לכל המתנדבים בפעילויות "עו"סים שלום"!

בדואית - סיפורה של העו"סית אמל הוא סיפורה של

חברה שלמה המשך מעמ' 3

כיום אני מנהלת את "אג'יק", המרכז הערבי-יהודי לשוויון, העצמה ושיתוף במכון הנגב, המאמין ששיתוף יהודי-ערבי לא ניתן להשגה כל עוד אין שוויון מלא בין אזרחים ערבים ויהודים.

ההעצמה היא נגד אפליה. במסגרת הפעילות הקהילתית שלי הקמתי ספרייה ניידת לילדים בדואים בכפרים הלא מוכרים בנגב. ספרייה זו מהווה מרכז חינוכי ותרבותי עבור הילדים הבדואיים בקהילותיהם. ברמה הפוליטית, מאבקי מתמקד בלחץ על הממשלה לממש לתושבים הבדואים בנגב, ילדים ומבוגרים, את הזכויות הבסיסיות שלהם ולסיים את האפליה רבת השנים. ל-45 ישובים לא מוכרים אין מים, חשמל, שרותי חינוך ובריאות. קשה לי לחיות תחת שלטון שאינו מכיר בזכויות הקיום שלי ומתנה מתן שירותים בסיסיים כמו מי שתייה, בטענה שכפר 'אינו מוכר'. היישוב שלי היה קיים לפני קום המדינה ועל הממשלה להכיר בכך ולספק לו את השירותים המגיעים לתושביו.

הכנס הארצי של עו"סים שלום בנגב - המשך מעמ' 5

הייתה זו יממה נפלאה! הנושאים בהם עסקנו, החברים עימם נפגשנו, והדברים אותם חוונו וטעמנו. ומלים מספר על ארגון הכנס: נראה כי סוף מעשה במחשבה תחילה: החל מקביעת נושא הכנס והרלבנטיות שלו, קביעת המקום והחיבור לאוניברסיטת הנגב, וסדר היום. גם כשפה ושם הדברים לא הסתדרו, הצוות המוביל זרם עם המצב החדש, אלתר פתרונות הולמים, ולנו המשתתפים היה כיף. מודל הכנס, החל מהתכנסות אחר הצהריים ועד לסיום למחרת לפנות ערב, הוא מודל מנצח, ואני ממליצה על קיום מפגשי היכרות ועבודה במודל זה לפי נושאים ואזורים במהלך השנה. **יישר כוח לכל אלה שחשבו, טרחו ופעלו להוצאתו של הכנס מהכוח אל הפועל באופן מוצלח כל כך.**

חברי המערכת: דר' ארנון לוי, טלי ויניצקי, יהודית רקנטי, נעמי שפר, נאיל בוטו, הדס תמיר ונתן לבון.
עורכת: רונית בר שלום
עיצוב: מורן הר-יחזקאלי 02-5700313

02-5700313

קוראים כותבים

על מאבק העו"סים

מאת: אגבריה נאדר, ראש צוות המחלקה לש"ח, אום-אל-פחם

ברצוני לשתף אתכם במעט מרחשי לבי לגבי מאבק העו"סים שהתבטא בין היתר ב"אי קבלת קהל": המאבק שלנו צודק ונכון והלוואי שהיה מתבצע כבר קודם. זאת המחויבות שלנו לדאוג לעצמנו ולמקצוע כפי שאנו דואגים לפונים שלנו, כי אם נרגיש בטוחים, מסופקים ופחות עמוסים זה ישליך לטובה על עבודתנו עם הפונים שיזכו לשרות טוב יותר.

הגיע הזמן שכולנו, יהודים וערבים כאחד, נרתם למען המקצוע, למען עצמנו כעו"סים, ולמען הפונים שלנו.

מאוד שמחתי להשתתף בהפגנה בפני משרדי האוצר והרווחה בירושלים. סוף סוף לקחנו יוזמה ובאנו להפגין. הנוכחות הייתה גבוהה (למרות שהיה אפשר יותר...), דברי הנואמים מעודדים, נציגות ח"כים-יהודי וערבי, נציגי האיגוד וההסתדרות והשלטון המקומי, קראנו לשר הרווחה לצאת ממשדרו ולהצטרף, וחבל שהדבר לא קרה. הרשימה אותי נוכחות הסטודנטים, במיוחד מאוניברסיטת הנגב, כל הכבוד להם, למעורבות שלהם ולדרך היצירתית בה הביעו את מחאתם. אני מצדיע להם, וכן יירבו.

אני שמח ומברך על נוכחות לא מבוטלת של עו"סים ערבים מכל הארץ שנטלו חלק בארגון ההפגנה והנאומים, הם היו מורגשים בהפגנה עד מאוד, גם אם ציפיתי ליותר. המעמסה, חוסר הבטחון ותנאי העבודה שלנו הינם חמורים יותר מאלו של המגזר היהודי. עדיין אנחנו בתחילת המאבק וזה הזמן להתגייס להצלחתו-ערבים ויהודים, סטודנטים ופונים, וכן יש לגייס חברי כנסת, שרים, נציגי ציבור, וכל מי שיכול לתרום למאבק. שיהיה לנו בהצלחה!

מצטרפים היום ל"עו"סים שלום" (ע"ר)

עמותה מס' 5-176-019-58

מלא/י ושלחי אל "עו"סים שלום" לפקס: 02-6234492 או לת.ד. 6001 ירושלים 91060 טל: 02-6234512

הנני מצטרף/ת לאגודת "עו"סים שלום" ומיפה את כוחם לפנות למעסיק, כדי שיעביר אליכם, החל משנת 2008 ואילך את דמי החבר לאגודתכם עבורי. ידוע לי ש"עו"סים שלום" הינה אגודה מקצועית מוכרת ע"י הנשים והמרכז לשלטון מקומי. ברצוני להדגיש ש"עו"סים שלום" הינה אחת משתי האגודות המקצועיות שאני מבקש/ת להיות חברה/ה בהן

הנני מצטרף/ת המחאה בסך _____ ש"ח, מאחר שאיני עובד/ת לפי הסכמי השכר הקיבוציים של דירוג העו"סים, ומשלם/ת לכם ישירות:

שם פרטי _____ שם משפחה _____
ת.ז. _____ כתובת _____ חיקוד _____
טל. בבית _____ טל. נייד _____
מקום עבודה _____ חודש לידה _____
דואר אלקטרוני _____

חתימה _____
דמי החבר לשנת 2008 הם 325 ש"ח לסי שמועסק בהתאם להסכמי השכר הקיבוצי של דירוג העו"סים.

למי שאינם מוטסקים לפי הסכמי השכר הקיבוצי של דירוג העו"סים, דמי החבר הם: גמלאים- 50 ש"ח, סטודנטים BA-20 והיתר (סגל אקדמי, עצמאים...) - 75 ש"ח. ניתן לשלם (טלפוני) באמצעות כרטיס אשראי.

לתשומת לב: כל עו"סית המוטסקת לפי הסכמי השכר הקיבוצי של דירוג העובדים הסוציאליים זכאית לתשלום דמי החבר ל-2 אגודות מקצועיות מוכרות על ידי המעסיק, מאחר ו"עו"סים שלום" הינה אגודה מקצועית מוכרת, דמי החבר משולמים על ידי המעסיק. לכן, נבקש למלא את ספח ההצטרפות ולהעבירו אלינו. אנו נדאג לגבות את הכסף ממעסיקך. סטודנטים, גמלאים, עצמאים וסגל אקדמי מתבקשים להעביר את דמי החבר שלהם ישירות אלינו: "עו"סים שלום", ת.ד. 6001 ירושלים 91060.